

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' תרנא

ערב שבת קודש פ' בשלח, י"ב שבט ה'תשפ"ו

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ו שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקכ"ג שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

הת' יהודה אשר שיחי'

לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט,

ביום י"ט שבט ה'תשפ"ו

ולזכות אחיותיו ואחיו

חיילי "צבאות השם" מיטל עדן, אהרן יעקב,

נח ארי וליענה טובה שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הו"ח ר' ניב וזוגתו מרת חי' שיחיו פישביין

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת חי' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

העתקת ה'כתבים'

בקשר עם י"ג שבט - יום ההילולא של הרבנית הצדקנית מרת שטערנא שרה נ"ע זי"ע - אם כ"ק אדמו"ר הריי"צ זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע - הבאנו צילום נדיר (מוקטן) מהגהת כ"ק אד"ש מה"מ על שיחת ש"פ בשלח, י"ג שבט ה'תשי"א (נדפסה בלקו"ש ח"ב ע' 514, וב'שיחות קודש" תשי"א (הוצאה חדשה) ע' 151)

פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

א. היינט איז דער רביצני'ס יא"צ. דער רבי מהר"ש איז געווען זייער א מסודר, און מ'האט געוואוסט גענוי זיין סדר היום. ובכלל זה אויך די זמנים ווען ער פארט שפאצירן. בעת ער פלעגט ארויספארען שפאצירען פלעגט מען זיך אריינגעבנען און מעתיק זיין כתבי דא"ח. מ'פלעגט אָוועקשטעלן אַ שומר ער זאל באַצייטענס אַנזאָגן ווען דער רבי מהר"ש האַלט באַ קומען. אויף אַזאַ אופן האָט מען מעתיק געווען אַ סאך כתבים.

איינער פון די מעתיקים איז געווען די רביצין. און ביי דעם רבי'ן (דעם שווער) זיינען אירע העתקות פון דעם רבי'ן מהר"ש'ס כתבים, געלעגן אין איין תיק צוזאמען מיט דעם רבי'נס נ"ע הנחות.

ב. דער רבי האָט דערציילט, אַז אויף אַזאַ אופן האָט ער זיך געפירט אויך מיט זיין פאָטער דעם רבי'ן נ"ע. אַמאָל האָט דער רבי נ"ע אים געכאַפט אַז ער איז מעתיק די כתבים, און האָט אים געזאָגט: באַ זיך אין שטוב בין איך שוין אויך אויס בעל-הבית! דער רבי האָט פון דעם געקראָגן אַ שטאַרקן שפירת הלב, און האָט געבעטן אַ תיקון אויף דעם. אין אַ צייט אַרום האָט דער רבי נ"ע אים געגעבן אַ רשיון, אַ צוטריט צו די כתבים, און אָוועקפאַרענדיג - פלעגט ער אים לאָזען די שליסלאַך פון די אַלמערס.

ג. לכאורה איז ניט מובן, דער רבי מהר"ש האָט דאָך מסתמא משער געווען, און אפשר אויך ברור געוואוסט אַז מ'איז מעתיק די כתבים ווען ער פאַרט אָוועק, וואָרום ער האָט דאָך גוט געקאָנט דעם רבי'ן נ"ע און זיין תשוקה צו חסידות. איז, ממה נפשך: האָט ער ניט געוואָלט מ'זאל מעתיק זיין, האָט ער געקאָנט באַוואָרענען די כתבים אויף אַזאַ אופן מ'זאל זיי ניט קענען מעתיק זיין, האָט אים ניט געאַרט אַז מ'איז מעתיק, האָט ער דאָך געקענט געבן אויף דעם אַ רשיון. צוליב וואָס האָט דאָס געדאַרפט זיין אויף אַזאַ אופן? די זעלבע זאך איז ניט מובן אין דער העתקת הכתבים וואָס דער רבי פלעגט מעתיק זיין ביי דעם רבי'ן נ"ע. פאַרוואָס האָט דאָס געדאַרפט זיין אויף אַן אופן פון שלא ברשות?

דער ביאור אין דעם קען מען זאָגען: אין דעם צווייטען מאמר וואָס האָט זיך גערעדט (בשנת תרצ"ד) נאָך די מאמרים פון ר"ה'דיק'ן המשך (הנדפס לר"ה ה'תשי"א) - דער מאמר איז פון פ' וישלח, ומתחיל ויאמר גו' ישראל יהי שמך - איז ער מבאר פאַרוואָס האָבען די ברכות יצחק ליעקב געדאַרפט זיין במרמה דוקא.

"עמו אנכי בצרה" אצל משיח צדקנו

שאלו את כ"ק מו"ח אדמו"ר: רבי, אפילו אם יש איזה טענות אליכם ורוצים להעניש אתכם - מדוע צריכים להשתמש בעונש לענין הדיבור דוקא? הרי כל חייכם השתמשותם בזה להפצת היהדות במסירת נפש בממונו ובנפשו, והצלחתם ועשייתם לו ית' דירה בתחתונים, ומדוע העונש צריך להיות בענין שלגמרי מסרתם אותו להקב"ה? ● אך הענין הוא ש"עמו אנכי בצרה": כמו שכל היהודים סובלים כך גם משיח סובל, ולא בענינים שאצלו הם נחשבים לסבל, אלא בענינים שאצל יהודי פשוט נחשבים לסבל ● זוהי מעלתו של משיח שהוא עומד ביחד עם כל בני ישראל במעמדו ומצבם ● תרגום חפשי משיחת ש"פ בשלח, י"ז שבט ה'תש"ל - בלתי מוגה*

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

וקרע לנו את הים³ עם כל המעלות שאומרים עליו - כיצד מגיע לו דבר כזה ש"ידי משה כבדים", והרי בשעת קריעת ים-סוף כשהקב"ה אמר לו⁴ "הרם את מטך ונטה את ידך על הים" לא היו ידיו כבדים (אף שקודם לכן האריך בתפלה עד שהקב"ה ה' צריך לומר לו "לא עת עתה להאריך בתפלה"⁵), ומדוע דוקא כאן לפתע נהיו "ידי משה כבדים"?

לכן אומר רש"י ש"בשביל שנתעצל ומנה אחר תחתיו" נענש על כך משה ונהיו ידיו

א. בפרשת מחיית עמלק¹ מתעכב רש"י על התיבות "ידי משה כבדים"² ומפרש שזהו "בשביל שנתעצל ומנה אחר תחתיו נתיקרו ידיו".

דלכאורה אינו מובן: משה רבינו "שהוציאנו ממצרים גו' ונתן לנו את ממונם

(*) להעיר שאמירתה ה' שבוע לאחר (ובקשר עם) סיום כתיבת ס"ת לקבלת פני משיח צדקנו בערב יו"ד שבט תש"ל ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. לשלימות הביאור בפרש"י המובא בסעיפים א-ג יש לעיין בלקו"ש חכ"א ע' 89 ואילך וכן בשיחות קודש תש"ל ח"א ע' 440 ואילך.

(1) בשלח יז, ח ואילך.

(2) שם, יב.

(3) הגדה של פסח פיסקה על אחת. וראה גם פרש"י שלח יג, ל. ועוד.

(4) בשלח יד, טז.

(5) פרש"י שם, טו.

כבדים.

ב. והנה עדיין צריך להבין: הרי משה הלך להתפלל עבור בני ישראל, וכמ"ש בפסוק⁶ "אנכי נצב על ראש הגבעה", ובפרט ע"פ המבואר בזהר⁷ שמשו רבינו התאמץ להלחם עם שרו של עמלק למעלה בדיוק כפי שיהושע התאמץ במלחמת עמלק למטה, ואם-כן משה לא נמנע מלהלחם בעמלק אלא הלך להלחם עם עמלק למעלה⁸, ובמלחמה זו יכול משה להצליח יותר מיהושע – ומדוע מגיע לו עונש כזה בגלל ש"מנה אחר תחתיו"?

והביאור:

כאשר מכים ונלחמים ביהודים, אזי אלו שאין ביכולתם לצאת ולהלחם כלל צריכים להתפלל ולומר תהלים כדי שהיהודים ינצחו, אבל אלו שיכולים לצאת להלחם, אין זה הזמן המתאים להתפלל ולומר תהלים, אלא עליהם לצאת בפשטות ולהכות עם ידיהם באויב;

ובענינו: כשמשו רבינו ראה שמכים את בני ישראל הי' עליו ללכת ולעזור להם במלחמתם, וכיון שמשו רבינו לא עשה זאת אלא "מנה אחר תחתיו", מגיע לו משום כך העונש ד"ידי משה כבדים".

אלא שעדיין קשה: מהיכן משה רבינו הי' צריך לדעת זאת, הרי לא קיבל על כך שום הוראה?

והביאור בזה – מלחמת עמלק באה לאחר קריעת ים-סוף ומשה הי' צריך ללמוד הוראה זו מקריעת ים-סוף:

כשעמדו בני ישראל על הים אמר הקב"ה למשה⁹ "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו", וכפירוש רש"י: "שהי' משה עומד ומתפלל אמר לו הקב"ה לא עת עתה להאריך

(6) יז, ט.

(7) זח"ב סה, ב ואילך.

(8) ראה זהר שם (סה, ב): וכי מה ראה משה כו'.

(9) יד, טו.

בתפלה שישראל נתונין בצרה", כלומר, מה אתה נעמד להתפלל כאשר ישראל נמצאין בעת צרה? – "דבר אל בני ישראל ויסעו", כעת יש לצעוד עם הרגלים אל הים.

זאת למרות שתפלתו של משה היא "תפילת עשיר"¹⁰, וכדאיתא במדרש¹¹ עה"פ תפלה למשה¹² "משל למה הדבר דומה לשלשה שבאו ליטול כו' מאת המלך כו' בא השלישי, אמר לו המלך מה אתה מבקש, אמר לו אני מבקש על עצמי דבר, אלא מדינה פלונית היא חרבה והיא שלך, גזור שתיבנה כו', כך משה לא ביקש לעצמו אלא בשביל ישראל" – אעפ"כ אמר לו הקב"ה¹³ "ואתם מילתא": כעת זה לא הזמן להתפלל כיון שהמלחמה באה מכזה מקום ומדרגה למעלה שבו התפלה (עבודת האדם) אינה יכולה לפעול, ומה שצריכים הוא רק לעשות כלי לקבל את ההמשכה מלמעלה, שזהו הענין ד"ויסעו" – לצעוד עם הרגלים בפועל;

ובענין זה ד"ויסעו" הי' משה רבינו שוה בדרגה לכל בני ישראל, וכמבואר לעיל (בהמאמר¹⁵) הטעם לכך שבקריעת ים-סוף נאמר¹⁶ "אז ישיר" בלשון יחיד, כי בני ישראל

(10) זהר ח"א קסח, ב. וראה סה"מ מלוקט ח"ה ע' שיח ואילך ובהנסמן שם.

(11) שוחר טוב ויל"ש עה"פ. מדרש תהלים באבער שם.

(12) תהלים צד"ק, א.

(13) בשלח שם, יד. והוא מאמר משה (בשם ה'. וראה הערה הבאה).

(14) ח"ב מח, א (וראה גם שם נב, ב).

ל' הזהר הוא (בעיקר) על פסוק מה תצעק אלי, אבל ראה שם מז, ב ואילך. ושם מח, א: ויסעו מלמסגאה מלין כו' (והיינו גם על מ"ש ואתם תחרישון – ראה לקו"ש חכ"ב ע' 33 הערה 42).

(15) שנאמר בהתוועדות זו – נדפס בסה"מ תש"ל ע' 130 ואילך.

(16) בשלח טו, א.

לגמור המשכת השכינה

והנה מלשון רז"ל וכל השביעין חביבין ולא כל החביבין שביעין, מוכח מזה שעיקר המעלה הוא זה שהוא שביעי, ומפני זה שהוא שביעי מצד זה הוא חביבותו, היינו שחביבותו אינו מצד ענין התלוי בבחירתו רצונו ועבודתו, כ"א בזה שהוא שביעי, שזה בא מצד התולדה, ובכ"ז הנה כל השביעין חביבין. ולכן זכה משה שניתנה תורה על ידו. והנה ביאר כ"ק מו"ח אדמו"ר (בתחילת בואו לאמריקה) שגם בענין דהשביעין חביבין ניכר מעלת הראשון, שהרי כל ענין שביעי הוא שהוא שביעי לראשון. וביאר אז מעלתו של הראשון שזהו אברהם אבינו, מפני עבודתו, ושהיתה עבודתו במס"נ. ואינו מסתפק בזה עדיין, ומוסיף עוד (אף דלכאורה אי"ז נוגע שם לגוף הענין) דאופן המסירת נפש שלו הי' שלא חיפש מס"נ, שזהו ההפרש בין המס"נ דאברהם אבינו להמס"נ דר"ע, דהמס"נ דר"ע הי' וואָס ער האָט געזוכט מס"נ, מתי יבוא לידי ואקיימנו, משא"כ באברהם הנה המס"נ שלו הי' בדרך אגב. דאברהם ידע שעיקר העבודה הוא כמ"ש ויקרא שם בשם הוי' אל עולם, א"ת ויקרא אלא ויקריא, אז יענער זאל אויך שרייען, ואם נצרך לזה בדרך אגב מס"נ, הנה גם זה ישנו. וכ"כ גדלה מעלת עבודתו והמס"נ שלו, עד אשר גם משה מה שזכה שניתנה תורה על ידו הוא מטעם כי השביעין חביבין, שהוא שביעי לראשון. והקב"ה א"ל (למשה) במקום גדולים (אברהם) אל תעמוד. והנה אף כי גדלה חביבות השביעי ואין זה בא לא ע"י בחירה ולא ע"י עבודה, כי אם פארטיקערהייט מצד התולדה, מ"מ אין בזה הגבלה שנאמר שנפלאות הוא, ואינו שייך אלא ליחידי סגולה, כ"א ע"ד שמבואר בתנא דב"א (פ"ט ופכ"ה) ומובא בדא"ח שכל ישראל ואפי' עבד ואפי' שפחה יכולים להגיע להשראת רוח"ק, וכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, אלא שמ"מ דארפמען ניט זיין גענאָרט ביי זיך, וצריך לידע אשר במקום גדולים אל תעמוד. וכל מעלת השביעי הוא שהוא שביעי לראשון אז ער קען דורכפיהרן עבודת ושליחות הראשון דאל תקרא ויקרא אלא ויקריא. וזהו החביבות דהשביעי שהוא הממשיך השכינה, ולא עוד אלא שממשיך עיקר השכינה. ועוד יותר שממשיך בתחתונים.

והנה זה תובעים מכאו"א מאתנו דור השביעי, דכל השביעין חביבין, דעם היות שזה שאנחנו בדור השביעי הוא לא עפ"י בחירתנו ולא ע"י עבודתנו, ובכמה ענינים אפשר שלא כפי רצוננו, מ"מ הנה כל השביעין חביבין, שנמצאים אנחנו בעקבתא דמשיחא, בסיומא דעקבתא, וההעבודה – לגמור המשכת השכינה, ולא רק שכינה כ"א עיקר שכינה, ובתחתונים דוקא.

(מאמר באתי לגני ה'תשי"א – מונה)

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהר"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן – אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתיתקף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

למטה מעשרה טפחים

כאשר עומדים בתקופה בה מדובר אודות ענין הגאולה ורוצים לפעול ("אויסבעטן") שתהי הגאולה ובאופן ד"מיד הן נגאלין" – אזי באם לא מוסיפים את המילים שהגאולה תהי "למטה מעשרה טפחים", אפשר הרי לענות על כך שישנו כבר ענין הגאולה, היות וכאמור "כלו כל הקיצין", שלכן צריכים להבהיר שמבקשים שהגאולה תהי "למטה מעשרה טפחים".

(תרגום חפשי משיחת מוצש"ק פ' בא, יו"ד שבט ה'תשל"ז – בלתי מוגה)

בודאי שהקב"ה ש"רצון יראיו יעשה" – יביא את הגאולה ביום זה ממש

. . ואף ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", מקווים ומצפים שהגאולה תבוא היום, ובודאי שהקב"ה – ש"רצון יראיו יעשה" – יביא את הגאולה ביום זה ממש, ובפרט ביום הש"ק שהוא מעין ודוגמת "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים", כו"כ ימים לפני יום ההילולא – הרי אדרבה, לאחר ביאת משיח צדקנו יהיו עניני יום ההילולא ביחד עם בעל ההילולא עצמו (כידוע שצדיקים קמים לתחי' מיד) באופן נעלה יותר, ובמילא, גם ההכנה ליום ההילולא צריכה להיות באופן נעלה יותר.

(משיחת ש"פ בא, ד' שבט ה'תשנ"א – בלתי מוגה)

בוא ונרקוד לקראת משיח צדקנו

כמדובר כמ"פ שאין צורך להביא ראיות והוכחות שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות, ובדרך ממילא – דור הראשון של הגאולה העתידה. וטעם הדבר שדוקא דורנו זה יזכה לגאולה העתידה – מכיון שהוא בדוגמת ננס העומד על כתפי הענק, כלומר: עם היותו "ננס", הרי כאשר ה"ענק" מעמידו על כתפו – רואה ה"ננס" למרחוק יותר מאשר ה"ענק", ואז אומר ה"ננס" ל"ענק" שהוא רואה שהנה בא משיח צדקנו ("אָט גייט משיח צדקנו"), ולכן – אומר ה"ננס" ל"ענק" – בוא ונרקוד לקראת משיח צדקנו ("לאָמיר גיין טאַנצן אַנטקעגן משיח'ן")!

(משיחת ש"פ בא ה'תשנ"א – בלתי מוגה)

צועקים" – אין צורך ללכת ולהתפלל אלא יש להכות בידים ביחד עם כולם, והיות שמשה לא עשה זאת מגיע לו העונש ד"ידי משה כבדים", מדה כנגד מדה – מאחר שהי' עליו לצאת ולהכות ב"ידי".

ד. בזה גם תובן מעלתו של משיח, עליו נאמר²¹ "חלינו הוא נשא ומכאובינו סבלם גו' והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו":

משיח עומד ביחד עם בני ישראל ומשתמש בכל עניניו בכדי לסייע לבני" כפי שהם במצבם, שלכן אומרים "והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו" מכיון שהוא נמצא ביחד עם בני" לעזור להם במצבם, עד לכה הדיבור שבפה – לנצלו לאמירת נגלה וחסידות לכל בני", כשם שראו זאת אצל בעל ההילולא,

וכפי ששאלו²² את כ"ק מו"ח אדמו"ר: רבי, אפילו אם יש איזה טענות אליכם ורוצים להעניש אתכם – מדוע צריכים להשתמש בעונש לענין הדיבור דוקא? הרי זה ענין שהשתמשתם בו כל חייכם להפצת היהדות במסירת נפש בממונו ובנפשו, והצלחתם בזה ועשיתם לו ית' דירה בתחתונים, ומדוע העונש צריך-להיות בענין שלגמרי מסרתם אותו להקב"ה?

אלא זהו הענין ד"חלינו הוא נשא", כפי שהי' אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובדוגמת דברי הגמ'²³ על משיח שהוא "יטיב ביני עניי סובלי חלאים . . שרי חד ומתיר חד", היינו שבכל פעם קושר רק פצע אחד ולא שניים – כדי שכאשר ישראל יעשו

ומשה רבינו היו אז במדריגה אחת¹⁷. וכידוע ב' הדעות בנוגע לענינו הפנימי של קריעת ים-סוף – כפי שאדמו"ר המהר"ש מברא בהמשך והחרים בתחלתו¹⁸ – דעת הזהר ודעת האריז"ל: האם עולם האצילות ירד לעולמות בי"ע או שעולמות בי"ע התאחדו עם עולם האצילות, ולפי ב' הדעות יוצא שמשה רבינו שענינו אצילות הי' יחד עם כל בני" – בי"ע; ולכאורה, איך מגיע משה רבינו לבי"ע (לדעת האריז"ל), איזו שייכות יש לכל ישראל עם משה רבינו?

אלא כאשר יש עת צרה ליהודים, צריך אז משה רבינו להיות יחד איתם במעמדם ומצבם.

וכך גם בנוגע למלחמת עמלק: כאשר מכים יהודים ונלחמים בהם, צריך אז אפילו משה רבינו לצאת להלחם ולהכות עם ידיו יחד עם כל בני ישראל.

ג. עפ"י יובן ענין נוסף:

לכאורה הרי הטענה למשה רבינו היתה על דבריו "אנכי נצב" – שהולך להתפלל עבור בני", ומדוע העונש שקיבל על כך הי' דוקא הענין ד"ידי משה כבדים", איפה כאן המדה כנגד מדה? ובפרט שעונש זה הי' בענין שהפריע לבני ישראל במלחמתם, שהרי כאשר "ירים משה ידו וגבר ישראל"¹⁹, משא"כ "וכאשר יניח ידו וגבר עמלק"¹⁹, ומדוע קיבל עונש בענין הנוגע לבני", העונש הי' צריך להיות בענין הנוגע למשה בלבד?

והביאור יובן ע"פ הנ"ל:

הטענה על משה הרי היתה שכאשר עמלק בא ורב עם יהודים, והוא מצליח, וכפרש"י²⁰ "הכלב בא ונושך אתכם (עד ש)ואתם

(21) ישע"י נג, ד-ה. עוד עד"ז ראה בסה"ש תנש"א ח"ב ע' 491 ואילך.

(22) בהבא לקמן ראה סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 292 ואילך.

(23) סנהדרין צח, א ורש"י. וראה סה"ש תנש"א שם ע' 496-7.

(17) ראה סה"מ שם ע' 138.

(18) סה"מ תרל"א ע' ה ואילך (ושם ע' כד).

(19) בשלח יז, יא.

(20) שם, ח.

תשובה "ומיד הן נגאלין"²⁴ יוכל משיח לבוא מיד בלי להתעכב אף רגע מיותר; ולכאורה איך מגיעים פצעים למשיח?

אך הענין הוא ש"עמו אנכי בצרה"²⁵: כמו שכל היהודים סובלים כך גם משיח סובל, ולא בענינים שאצלו הם נחשבים לסבל ("א מאטערניש"), אלא בענינים שאצל יהודי פשוט נחשבים לסבל, שהרי ישנם אנשים כאלו שאין להם שום שייכות לרוחניות, ואצלם תופס מקום רק מה שרואים בגשמיות, וגם איתם צריך להיות ביחד במצבם.²⁶

הגם שישנו הענין דעבודת פרך ברוחניות – "בחומר דא ק"ו ובלבנים דא לבון הלכתא"²⁷ כמובא בתורה אור²⁸, אעפ"כ כיון שישנם

(24) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(25) תהלים צא, יד.

(26) ראה סה"ש שם: "ומודגש עוד יותר בשמו של משיח (הגואל) שנקרא בשם מצורע (סנהדרין צח, ב ובפרש"י) – "מצורע של בית רבי", ש"יתב ביני עניי סובלי חלאים", "מנוגעים, והוא נמי מנוגע" – שמשח נמצא בעולם בזמן ומקום הגלות, ובמצב של גלות, שסובל תחלואי הגלות [..]. ומצפה בקוצר רוח ובכליון עינים להתגלות".

(27) זח"ג רכט, ב.

(28) ר"פ שמות (מט, א). וראה תו"ח שם (קלא, ב).

כאלו שאינם יודעים מכל הענין הזה, וגם אם יודעים אינם מבינים כיצד מתייגעים בקל- וחומר – הם יודעים שצרה פירושה דוחק בפרנסה או פצע כפשוטו, הנה גם להם מראה משיח ש"עמו אנכי בצרה".

וזוהי מעלתו של משיח שהוא עומד ביחד עם כל בני ישראל במעמדם ומצבם.

ה. זוהי גם הוראה לכל אחד ואחד:

עם מי שרק נפגשים, צעיר או זקן, איש או אשה – עליו לפעול איתו כפי שעומד במצבו הוא.

ועי"ז יוצאים ממצרים, ש"כל הגלויות נקראו ע"ש מצרים"²⁹, ובאים לגאולה העתידה עלי' נאמר³⁰ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", היינו שאפילו לגבי מצרים יהיו אלה פלאות,

וזוהי בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש, ו"שמחת עולם על ראשם"³¹!

אוה"ת שם (ס"ע ז' ואילך).

(29) ב"ד פט"ז, ה.

(30) מיכה ז, טו.

(31) ישע"י לה, י. שם נא, יא.

ובדיבור שתבוא הגאולה האמיתית והשלימה, מכיון שהעיקר הוא איך שזה יורד למעשה בפועל ובגלוי בעולם-הזה.

וכפי שרואים בכללות ענין התפלה, שלמרות ש"איזו היא עבודה שבלב זו תפלה"¹, בכל- זאת ההלכה אומרת² "לא יתפלל בלבו (לבד) אלא מחתך הדברים בשפתיו ומשמיע לאזניו", כלומר, אף שהקב"ה בודאי יודע מה נעשה בלבו של המתפלל, ועאכ"כ באותיות המחשבה שלו, אעפ"כ תפלתו חייבת להיות בדבור בפה דוקא (ולכן היא נחשבת במנין המצוות³).

וכך גם בנוגע לתפלה ובקשה "עד מתי", "דאלאי גלות" – שלא מספיק להתבונן בזה במחשבה, אלא יש להוציא זאת בדבור ובקול גדול.

ואף ש"כל המשמיע קול בתפלתו ה"ז מקטני אמנה"⁴, הרי במה-דברים-אמורים, כאשר ישנו חשש שבגלל זה יחשבו "כאלו אין הקב"ה שומע תפלת לחש"⁵ – אבל כאן מדובר אודות "קול גדול" הבא כתוצאה מ"קלא פנימאה"⁶, עם כל התוקף וה"שטורעם" הבא מכל כחות נפשו, ובודאי שצעקה זו בקול גדול היא ענין טוב.

ועי"ז שבני ישראל יבקשו את הגאולה באופן האמור, ויעבדו עבודתם בפועל ממש – אזי אפילו אם רק **רוב** בני ישראל יעשו עבודתם, ועוד יותר – אפילו אחד לבדו, יכול להכריע "את עצמו ואת כל העולם כולו לכך זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה"⁷.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ בשלח ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

(1) רמב"ם ריש הל' תפלה. תענית ב, סע"א.	(4) ברכות כד, ב. טור וש"ע אדה"ז שם.
(2) טושו"ע וש"ע אדה"ז אור"ח סק"א ס"ב.	(5) שו"ע אדה"ז (מטור) שם.
(3) ראה לקו"ש חל"ט ע' 168 (וראה שם הערה 9).	(6) ראה סה"מ תרס"ט ע' צט ואילך.
וראה גם לקוטי ביאורים לאגה"ת ע' מד.	(7) רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

חוגים ט"ו בשבט עם הפירות ד"אילני סרק"

[..] ומכיון שכבר נשלמו "מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות"¹, ובפרט לאחר גלות הכי גדול, הכי איום, הכי נורא והכי מבהיל, עד כדי כך, שאפילו משה רבינו התפעל מאופן עבודתם של ישראל בעקבתא דמשיחא, כמבואר בחסידות² בפירוש הכתוב³ "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה", שענוותנותו של משה רבינו היתה בעיקר ובמיוחד כלפי דרא דעקבתא דמשיחא,

הרי בודאי שדורנו זה דור האחרון של הגלות, ודור הראשון של הגאולה – מכיון ש"מיד הן נגאלין"⁴, תיכף ומיד ממש, כך, ש"ראש השנה לאילן" השתא חוגגים כבר בארץ שעלי' נאמר "ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו", גם הפירות ד"אילני סרק".

(משיחת ט"ו בשבט ה'תשמ"ח – בלתי מוגה)

(1) תניא פל"ז.	(3) בהעלותך יב, ג.
(2) תו"ח שמות ס"ד, ב. סה"מ קונטרסים ח"א נג, ב.	(4) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

ועוד.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה **סטראל** - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב** ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נרבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחיו

עצמך לסבך?!

ובכלל – מה נוגע כאן הסבא שלך? הרי נמצאים בגלות, שכינתא בגלותא, כל המלאכים וכל בני ישראל נמצאים בגלות, והעיקר – אדם קרוב אצל עצמו⁷ – אתה בעצמך נמצא בגלות, ובמילא בודאי שעליך לרצות לצאת מהגלות!!

תשאיר את הקושיות בגלות וצא בעצמך מהגלות!

ד. לאחר הבדלה יכתבו לי שצריכים לדעת שישנו גוף גשמי ויש לשמור על בריאות הגוף, לאכול, לשתות ולישון, ולא להתענות וכו'.

אך כל טענות אלו לא נוגעים כאן – העיקר הוא: **צאו מהגלות** ("גייט ארויס פון גלות")!! ומה שיש לך קושיות – תשאיר את הקושיות בגלות וצא בעצמך מהגלות! הנך רוצה לקחת איתך את הקושיות – לבריאות ("געזונטערהייט"), צא מהגלות יחד עם הקושיות ותשבי יתרין קושיות ואבעיות⁸, אבל שהקושיות לא יבלבלו אותך ויעכבוך לצאת מהגלות! טוען הוא: הרי זה יום השבת, יום של תענוג – ומדוע צריכים להתרגז, ובפרט שכאשר מתרגזים, זה מפריע לאכילה ושת' ובריאות הגוף...

אזי כאמור: אין זמן לכל ענינים אלו – צריכים לצאת מהגלות!

אלה המחשבה והרצון היחידים, ובמקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא (כנ"ל)!

ה. ויהי"ר שכל בני ישראל ייצאו כבר מהגלות, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"⁹, גם אלו שיש להם קושיות ורוצים להתקע ולהתפתח ("שטעקן און שטייגן") דוקא בגלות, והרי כבר ישנו ה"ויהי בשלח פרעה"¹⁰ – עם פרעה כבר מסודרים, ומצד פרעה הרי "על כרחם של ישראל יגרשם" מארצו¹¹, המניעה היחידה היא מצדם של בני ישראל, שצריכים רק לשים את האצבע קטנה, ובהרהור אחד של תשובה הופכים להיות צדיק גמור¹², וכך גם בצדיקים – "לא תבא צדיקא בתיובתא"¹³, ויוצאים כולם מהגלות בשמחה ובטוב לבב.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ בשלח ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

(7) סנהדרין ט, ב. י, א.	(11) פרש"י ס"פ שמות. וראה לקו"ש ח"א בתחלתו.
(8) תויו"ט סוף מס' עדיות. של"ה תט, א. וראה זח"ג	"יחי המלך" דש"פ שמות ש. ז. (גליון שצה ע' 4 ואילך).
כח, א. ועוד.	(12) קידושין מט, ב. שו"ע אה"ע סל"ח ס"א. וראה לקו"ש ח"כ ע' 425 הערה 56.
(9) בא, י, ט.	(13) ראה לקו"ת ר"ה נח, א. האזינו עה, סע"ב.
(10) ריש פרשתנו.	

הצורך לבקש את הגאולה בדבור ובקול גדול

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

למרות שהקב"ה יודע את מחשבותיהם של בני ישראל, אעפ"כ הם מבקשים בגלוי

כשמחפש את האב זהו ניצוץ והתחלת הגאולה

תרגום חפשי ללה"ק – בעריכת מערכת "יחי המלך", ע"פ סרט ההקלטה*

ידוע המשל שחסידיים אומרים בשם המגיד, שכללות ענין הגלות היא עד"מ אב שמתחבא מבנו, שהכוונה בזה היא, לא בגלל שהוא לא רוצה להיות יחד עם הבן ח"ו, אלא כדי שאצל הבן תתעורר תשוקה, שיחפש וימצא את האב.

כיון שכאשר הבן נמצא בתמידות יחד עם האב, לא ניכרת כ"כ התשוקה של הבן להיות יחד עם האב, היות ותענוג תמידי אינו תענוג – ועל-ידי-זה שהאב מחביא את עצמו מבנו, מתעוררת אצל הבן תשוקה לראות את האב, כיון שהיתכן שהוא לא רואה את האב.

אבל ישנו מעמד ומצב שהבן מפסיק לחפש את האב, ובלשון ה'סדרה' די"ג בשבט "היש ה' בקרבנו אם אין",

הוא יודע שישנה המציאות של ה', הוא יודע ש"יש בעל-הבית לבירה זו", עם כל הפרטים שבו, הוא יודע אפי' שהעולם מתהווה מחדש מאין ואפס המוחלט, אך הוא מסתפק "היש ה' בקרבנו" – אולי ענין ההתהוות הוא באופן דסובב-כל-עלמין, סביב, אבל אולי לא "בקרבנו",

[הוא מפרש סובב-כל-עלמין – לא כפי שכתוב בתניא שזה מתלבש ב"כל נברא ונברא מראשו ועד תחתיתו ותוכו ותוך תוכו כו" ואין זה אלא שההשפעה אינה "בבחי גילוי אלא בהסתר והעלם", ולכן היא נקראת "מקיף וסובב" – אלא הוא מפרש סוכ"ע כפשוטו, שזהו סביב אבל לא "בקרבנו"],

ואח"כ הוא מתחיל לטעון שהיות ו"אותותינו לא ראינו גו' ולא איתנו יודע עד מה", א"כ "עזב ה' את הארץ" ח"ו, ועד כדי כך – שהוא מתיאש ומפסיק לחפש את הקב"ה.

וזהו מה שאומרים במשל, שכאשר האב רואה שהבן לא מחפש אותו, כאן... מתחיל להיות אמיתית ענין הגלות!

כל זמן שהבן מחפש את האב, זה גופא הכנה, ניצוץ והתחלה של הגאולה, כיון שהוא מחפש את אביו, בזה מונח הרצון וההשתדלות שלו;

אבל מתי שהוא מפסיק לחפש (מצד חסרון הדעת או מצד יאוש) – אזי נהי' ה"אנכי הסתר אסתיר פני", כפי שהבעש"ט... מפרש שההסתר עצמו נמצא באופן של הסתר – הוא אינו יודע כלל שזהו הסתר.

(*) בקטעים רבים בשיחה זו דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א בקול בכי (ובמקומות רבים נסמן...). השיחה מובאת בקשר עם שיעור החת"ת דשבת זו (פרשתנו יז, ז).

ובפשטות – הוא לא חושב אודות אלוקות; הוא חושב אודות העולם, אמנם באופן כשר עפ"י מה שכתוב בשולחן-ערוך, הוא לומד תורה כפי שצריך ללמוד תורה – אך לחשוב בעת לימוד התורה אודות נותן התורה, לחשוב אודות משאו ומתנו באמונה ולחשוב אודות זה שהקב"ה "הוא הנותן לך כח... לעשות חיל" – הוא הפסיק לחשוב אודות זה!

וכאשר באים אליו בטענות... – הוא אומר: מדוע באים אלי בטענות... את הטענה צריך להפנות להקב"ה... וכאמור, עד מתי!...

האב צריך אמנם להתחבאות מהבן... בכדי שהבן ירצה לחפשו, ושאצלו תתעורר תשוקה כ"ארץ צי' ועיף בלי מים";

אבל כאשר הוא "תוקע" אותו ("שטעקט אים אריין")... בחושך כפול ומכופל... ואח"כ נהי' "אם הראשונים כמלאכים כו' כבני-אדם"... וכאן זה אפי' לא "כחמורו... של רבי פנחס בן יאיר"... וביחד עם זה תובעים ממנו... שהוא לא יפסיק מלחפש... יום ראשון לחפש, יום שני לחפש... (כ"ק אדמו"ר שליט"א בכה הרבה).

אין אף יהודי שלא הי' לו הרהור תשובה

וכשמחפשים על זה הסברה – מחפשים בספרי מוסר ובספרי חסידות אבל לאח"ז ישנו פסק דין ברור בגמרא ש"כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה", ויש הרי פס"ד ברור שע"י הרהור תשובה נהי' צדיק גמור.

והרי אין שום מציאות של יהודי שאצלו לא הי' הרהור תשובה – מצד אהבה או מצד יראה, או מאיזו סיבה שתהי',

עאכ"כ בדורנו זה, אחרי מה שראינו בעצמנו (באופן ד"עינינו ראו ולא זר ואזנינו שמעו ולא אחר") עם כל הענינים שקרו בדורנו זה היל"ת ו"לא תקום פעמיים צרה", זה כבר מספיק, וכפי שאדמו"ר האמצעי כותב שיותר זה לא יהי' ח"ו – אזי מכיון שראו ושמעו את זה וזוכרים זאת, בודאי שאין אף מציאות של יהודי שלא הי' לו הרהור תשובה, ולא רק פעם אחת אלא כמה פעמים ככה.

א"כ מה באים בטענה ל"בשר-ודם"... שהוא מדוד ומוגבל... (ע"י הקב"ה עצמו – במילא אי אפשר לבוא בטענות כלפיו –) היתכן שהוא לא חושב על הגאולה, אע"פ שהוא אומר (או יודע שאחרים אומרים והוא חושב אודות זה) ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", ורוצים שהוא יעמוד במעמד ומצב זה במשך כל היום כולו – זה בלתי אפשרי... והקב"ה אומר ש"איני מבקש... אלא לפי כחן", והוא עצמו לא נתן שום כחות נוספים!...

ועל זה אומרים, שע"ז שמוסיפים אור (ולא סתם אור, אלא בזה גופא – אור) המשמח, אור שקשור עם שמחה – אז כיון ששמחה פורץ גדר, זה יפרוץ את הגדרים שלו ויפרוץ את גדרי העולם ויפרוץ את הגדרים של החושך כפול ומכופל.

(תרגום חפשי משיחת ליל ט"ו בשבט ה'תשל"ט – בלתי מוגה)

פוסק הרמב"ם: תסתובבו ותצעקו בשמחה גדולה שהקב"ה צריך כבר להוציא את בני"י מהגלות!!

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

א. [.] הגם שלא ברצונו הלכנו לגלות ולא ברצונו נצא מהגלות (כפתגם בעל ההילולא¹) – הרי זה רק בנוגע לרצון, אבל לצעוק צריכים שרוצים כבר לצאת מהגלות – "עד מתי", "דאלאי גלות!"

וביחד עם זה יש לידע, כפי שבעל ההילולא המשיך, שאע"פ שלא ברצונו הלכנו לגלות ולא ברצונו נצא מהגלות, הנשמה מעולם לא הלכה לגלות, ומצד זה בכחו של יהודי לעמוד מעל לגלות ולא לחשוב על משרתו וכיו"ב, אלא מחשבתו ורצונו היחידים הם רק – שהוא רוצה לצאת מהגלות!

ו"במקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא"², יחד עם שולחנו, כסאו וכל עניניו³, אפילו אם זה "ממעל לו",

כידוע² שענין זה (דבמקום של מחשבתו כו') למדים מהפסוק⁴ "שרפים עומדים ממעל לו" – שאף שהדרגא ד"ממעל לו" היא למעלה ממדרגת השרפים, אע"כ, מצד מחשבתם ותשוקתם לעמוד שם – הרי הם בפועל "עומדים ממעל לו"!

ב. והנה, ישנם הבאים בטענה: הרי ביום השבת אין עצב בה⁵ וצריכים להיות בעונג ובשמחה – וא"כ, מדוע באים לצער את בני ישראל מכך שהם נמצאים בגלות ועליהם לצעוק "עד מתי", ובפרט שאתה בעצמך הרי תבעת להיות במיוחד עכשיו בשמחה גדולה!?

ע"כ אומרים שאין זו סתירה כלל: תסתובב ("גייט ארום") ותצעק מתוך שמחה וטוב לבב וב"שטורעם" שרוצים את הגאולה!

וכפסק-דין הרמב"ם⁶ ש"השמחה שישמח האדם בקיום המצוות עבודה גדולה היא", במילא פוסק הרמב"ם: **הקשיבו יהודים, תסתובבו ("גייט ארום") ותצעקו בשמחה גדולה שהקב"ה צריך כבר להוציא את בני ישראל מהגלות!!**

ג. ישנם הבאים וטוענים שמנהג אבותינו בידינו – הוא לא ראה שסבו יצעק שצריכים לצאת מהגלות!

אבל סבך גם לא קרא מעולם אף עיתון! ויום השבת הי' אצלו יום מנוחה וקדושה שאין עצב בו, ולא דיבר בשבת שום ענינים של חול שאסור לדברם – וא"כ, מה אתה משוה את

(* חלקה הראשון של השיחה פורסם בגליון תקנד ע' 3 ואילך.

(1) שיחת ג' תמוז תרפ"ז – סה"מ תרפ"ז ע' קצו. סה"מ קונטרסים ח"א קעה, ב. לקו"ד ח"ד תרצא, ב.

(2) אוה"ת בראשית כרך ו' תתרכז, ב. המשך מים רבים תרל"ז פק"ג. סה"מ תרמ"ג ע' סה. תרנ"ה ס"ע ריב ואילך. כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סל"ח. וש"נ. ועוד.

(3) ראה לקו"ש ח"ח ע' 348 בהערה. ח"כ ע' 426. חכ"ה ע' 124; 297 – בהערה.

(4) ישע"י ו, ב.

(5) ראה ירושלמי ברכות פ"ב סוף ה"ז. תוד"ה מאן דאמר – מו"ק כג, ב.

(6) הל' לולב בסופן.